

2019

Cultuurplan RKBS De Poolster 2019-2024

KUNST- EN CULTUUREDUCATIE
ANNE VERNOOIJ

Inhoud

Inhoud	0
1. Inleiding	2
1.1 Doel van het cultuurplan	2
1.2 De school, het schoolbeleid en de schoolvisie	2
1.2.1 Karakter van de school.....	2
1.2.2 Visie van de school.....	2
1.3 Visie op Cultuuronderwijs	3
1.4 Doelen en speerpunten ten aanzien van cultuuronderwijs.....	3
2. Cultuur op school: Beginsituatie en gewenste situatie	4
2.1 Ambitieniveau, doel en bereik van cultuur op school	4
2.2 Verankering van cultuuronderwijs in het curriculum.....	4
2.3 Voorzieningen op het gebied van cultuur	4
2.3.1 Specifieke expertise bij teamleden.....	4
2.3.2 Inrichting en faciliteiten in de school.....	4
2.3.3 Voorzieningen en samenwerking op het gebied van cultuur	4
3. Organisatie en taakverdeling	5
3.1 Structuur	5
3.2 Taakverdeling.....	5
4. Geldbronnen	6
5. Succesindicatoren en evaluatie	7
5.1 Evaluatie van cultuuronderwijs	7
5.2 Kwaliteitscriteria voor cultuuronderwijs aan de hand van de kwaliteitsdriehoek	7
5.3 Wensen aan de hand van de kwaliteitscriteria	7
6. Actieplan	8
Bijlage 1: Vijfjarenplan Cultuur 2019-2024	9
Bijlage 2: Voorbeeld Jaarplan en evaluatie 2018-2019	14
Bijlage 3: Concept jaarrooster 2020-2021	18
Bijlage 4: Specifieke expertise teamleden	19

1. Inleiding

1.1 Doel van het cultuurplan

Dit cultuurplan is geschreven voor RKBS De Poolster in Berkel en Rodenrijs. Het is geschreven door Anne Vernooij in het kader van de cursus Interne Cultuurcoördinator.

Het cultuurplan is geschreven in overleg met de directie en de huidige cultuurcoördinatoren. De gegevens uit dit cultuurplan komen uit de opgestelde documenten die reeds zijn gemaakt voor De Poolster.

Het doel van dit plan is om de kwaliteit van het cultuuronderwijs te waarborgen op de school.

1.2 De school, het schoolbeleid en de schoolvisie

1.2.1 Karakter van de school

Gegevens van de school	
Naam school:	RKBS De poolster
Directeur:	Mw. W.P.A. Vonk
Adres en nummer:	Esdoornlaan 11-13
Postcode en plaats:	2651 RC Berkel en Rodenrijs
Gemeente:	Lansingerland
Telefoonnummer:	010-5115598
E-mailadres:	Poolster@laurentiusstichting.nl
Website:	www.depoolster.nl

Op De Poolster zitten 400 tot 450 leerlingen verdeeld over 17 groepen. Naast de leerkrachten, het ondersteund personeel en het management team werken er drie vakleerkrachten op de school.

Waaronder twee vakleerkrachten voor cultuuronderwijs namelijk een leerkracht muziek en een leerkracht voor beeldende vorming.

Populatie

De school staat op een centrale plaats tussen vier woonwijken in Berkel en Rodenrijs. Ook komen vanuit de andere wijken uit Lansingerland kinderen naar de school. De afspiegeling van de school is de afspiegeling van de omringende wijken. De bewoners zijn grotendeels autochtoon. De ouders en leerlingen zijn zich ervan bewust dat er vakleerkrachten voor cultuur op de school aanwezig zijn.

Schoolbeleid

Het cultuurplan is gebaseerd op het schoolplan 2019-2023, versie 17 juni 2019. Voor uitgebreide informatie over de school, het karakter, het beleid en de gang van zaken kunt u het schoolplan raadplegen.

1.2.2 Visie van de school

Missie-kern

De school is een Rooms Katholieke Basisschool voor kinderen van 4 tot en met 12 jaar. Er wordt het leerstofklassensysteem gehanteerd met veel aandacht voor het individuele kind. Het doel van de school is om de kinderen cognitief en sociaal te ontwikkelen, zodat ze naar een passende vorm van vervolgonderwijs kunnen doorstromen.

Gelet op het eerste staan de vakken taal, begrijpend lezen en rekenen centraal. Daarnaast wordt ook aandacht besteed aan het (mede) opvoeden van de leerlingen tot volwaardige en respectvolle burgers. Naast kennisoverdracht besteedt de school veel aandacht aan **culturele, creatieve en lichamelijke ontwikkeling**.

Slogan: **Samen sterk**

De school is ervan overtuigd dat kinderen, ouders en leerkrachten samen de kinderen meer kunnen bieden dan dat de afzonderlijke partijen kunnen doen. Het bundelen van krachten maakt veel mogelijk. Ouderbetrokkenheid en ouderparticipatie staan continu op de agenda. Dat geeft zichtbaar resultaat in de school.

Visie

De school gaat uit van de eigenheid en het unieke van iedereen. Dit wordt gewaardeerd, gerespecteerd en gestimuleerd. De school is een uitdagende en veilige leeromgeving met een rijk en eigentijdsleerstofaanbod.

Op de school wordt handelingsgericht gewerkt. Dit betekent dat er wordt gekeken naar wat de kinderen nodig hebben om zich te ontwikkelen. De leerkrachten werken in de school volgens de principes van het breinleren om een groei mindset te stimuleren bij de kinderen.

1.3 Visie op Cultuuronderwijs

De school gaat uit van de eigenheid en het unieke van iedereen.

Het cultuuronderwijs van de school sluit hier naadloos op aan. Er is binnen de school aandacht voor kunstuitingen, zodat elk kind zich veelzijdig kan ontwikkelen en zijn talenten op het gebied van creatieve vakken optimaal kan laten zien.

De school besteedt structureel aandacht aan alle gebieden van cultuuronderwijs, namelijk: beeldende vorming, muziek, dans, drama, mediawijsheid en cultureel erfgoed.

1.4 Doelen en speerpunten ten aanzien van cultuuronderwijs

De Poolster streeft de landelijke kerndoelen na.

De landelijke kerndoelen voor kunstzinnige oriëntatie zijn:

54. De leerlingen leren beelden, taal, muziek, spel en beweging te gebruiken om er gevoelens en ervaringen mee uit te drukken en om er mee te communiceren.

55. De leerlingen leren op eigen werk en dat van anderen te reflecteren.

56. De leerlingen verwerven enige kennis over en krijgen waardering voor aspecten van cultureel erfgoed.

2. Cultuur op school: Beginsituatie en gewenste situatie

2.1 Ambitieniveau, doel en bereik van cultuur op school.

De directie, leerkrachten, ouders en kinderen zijn tevreden over het aanbod en uitvoering van het cultuuronderwijs op De Poolster. Om dit te waarborgen en te verbeteren, is er aankomende periode extra aandacht voor het beschermen van de culturele vakken op De Poolster.

De school heeft als doel in de aankomende periode:

- Optimaliseren van een doorgaande lijn voor de culturele vakken. Hierbij gebruikmakend van de aanwezige methodes en lesmaterialen.
- Een jaarlijks project met een cultuurvak als rode lijn. Hierdoor kunnen we het vak uitdiepen en eventuele nieuwe aspecten toevoegen aan de doorgaande lijn.
- Optimaliseren en continueren van contacten met buitenschoolse instanties om het lesaanbod te verrijken.

2.2 Verankering van cultuuronderwijs in het curriculum

Om structureel en efficiënt te werken aan de missie, visie en de daaraan gekoppelde doelen zijn de ambities opgeschreven. De zwakke en sterke punten zijn bekeken. Hulpmiddelen zoals methodes en e-lijnlessen zijn ingezet. Dit cultuurplan vormt samen met de bijlagen een verwoordingsdocument en een planning.

De acties die aan de doelen verbonden zijn kunt u lezen in:

- Bijlage 1: Vijfjarenplan Cultuur 2019-2024
- Bijlage 2: Voorbeeld jaarplan en evaluatie 2018-2019
- Bijlage 3: Concept jaarrooster 2020-2021

2.3 Voorzieningen op het gebied van cultuur

2.3.1 Specifieke expertise bij teamleden.

Zie bijlage 4: Expertise leerkrachten

2.3.2 Inrichting en faciliteiten in de school.

In de school is een aula met een podium en een professionele geluidsinstallatie aanwezig.

Tevens wordt deze ruimte gebruikt als speelzaal voor kleuters, handvaardigheid lokaal en als ruimte voor activiteiten met grote groepen.

Het rooster wanneer deze aula gebruikt kan worden voor culturele activiteiten is bij de teamleden bekend.

2.3.3 Voorzieningen en samenwerking op het gebied van cultuur

De cultuur coördinatoren bezoeken regelmatig netwerkbijeenkomsten om op de hoogte te blijven van nieuwe samenwerkingspartners.

Op dit moment werkt de school samen met:

- Literatuur: Bibliotheek Oostland
- Muziek en dans: Muziekschool Jay's place
- Muziek: Muziekschool Muziekpand
- Muziek: Muziekschool en orkest Helicon
- Beeldende kunst: Kunstbreak
- Erfgoed: De historische vereniging
- Drama: Theater Vlammen
- Bezoek aan kunst en workshops op school: Muzische vorming Berkel en Rodenrijs

3. Organisatie en taakverdeling

3.1 Structuur

Drie cultuurcoördinatoren kunnen 140 uur op jaarbasis besteden aan hun taken. Tenminste 2 keer per jaar overlegt één van de coördinatoren met de directeur over de praktische invulling van het cultuurbeleid op school. De cultuurcoördinator brengt in een teamoverleg of via de e-mail regelmatig verslag uit aan alle collega's.

Voor ieder onderdeel op het gebied van cultuur is een aparte werkgroep. Teamleden zitten in deze werkgroepen. Eén van de cultuur coördinatoren stuurt de werkgroepen voor cultuur aan. Een werkgroep kan ook contact opnemen met het gehele team door informatie via de bouwvergaderingen te verspreiden of per e-mail te verzenden.

3.2 Taakverdeling

Taak	Cultuur coördinator	Directie	Team
Beleidsontwikkeling	Irene Anne	Wendy	
Cultuurplan schrijven	Anne		
Coördinatie op schoolniveau	Irene		
Aansturing uitvoering op bouw- en groepsniveau	Irene		
Uitvoering op bouw- of groepsniveau			Leerkrachten
Deelname aan netwerken cultuur	Irene Kim Anne		Leerkrachten bij interesse
Contacten met de culturele omgeving	Irene Kim Anne		
Contacten met externe adviseurs	Irene		
Deskundigheidsbevordering team	Irene	Wendy	
Financiële planning		Wendy	
Fondsenwerving	Anne	Wendy	
Interne communicatie cultuur	Irene Kim Anne		Wergroepen
Externe communicatie cultuur	Irene		
Evaluatie cultuur	Irene Kim Anne		
Aansturen werkgroepen cultuur	Irene		

4. Geldbronnen

Inkomsten 2020-2021

Bron:	Bedrag in euro's:	Aandachtspunten:
Lumpsum/ Velo	101,74	
Prestatie box aantal leerlingen/ Celo x 15,87	422 x 15,87= 6697,14	Waarvan ongeveer 2000 euro voor cultuur.
Gemeentebudget voor cultuureducatie	n.v.t. 2020-2021	
Cultuurfonds Zuid Holland	xxx	Volledig naar E-lijn
Impuls Brede scholen, sport en cultuur (cultuurcoach)	n.v.t. 2020-2021	
Culturele fondsen	n.v.t. 2020-2021	
Sponsoring	n.v.t. 2020-2021	
Incidentiele acties	n.v.t. 2020-2021	
Ouderbijdrage	xxx	Eén schoolreisje per jaar
Ouderbijdrage	422 x 3,80= 1603,60	Volledig naar Muzische vorming
Overig: - Oude kranten ophalen 2020/2021: niet naar cultuur - Inzameling batterijen, kleding enz 2020/2021: niet naar cultuur		

Uitgaven 2020-21

Bron:	Bedrag in euro's:	Aandachtspunten:
Kunst/ cultuurmenu aantal leerlingen: - Muzische vorming - E-lijn	xxx	Ouderbijdrage + stichting 3 euro pp: Muzische vorming Cultuurfonds Zuid Holland: E-lijn
Vaste excursies: - Kerk	0	
Bibliotheekabonnement	70	
Programma bibliotheek Programma Kinderboekenweek (soms via bibliotheek, kan los geboekt worden).	Ongeveer 2000	
Wens: Schoolreis naar professionele cultuurinstelling		Eén keer in schoolloopbaan per kind. Waarschijnlijk in plaats van schoolreisje dat jaar.
Vakleerkracht muziek:	xxx	Formatie 0,2 WTF
Vakleerkracht handvaardigheid:	xxx	Formatie 0,6 WTF

Begroting	Bedrag in euro's	Aandachtspunten:
Totaal inkomsten:	Ongeveer 2000	
Totaal uitgaven:	Ongeveer 2000	
Totaal beschikbaar voor schooljaar 2020-2021	2000	

5. Succesindicatoren en evaluatie

5.1 Evaluatie van cultuuronderwijs

De Poolster wil cultuuronderwijs waarborgen en heeft hiervoor documenten opgesteld. Wanneer er geëvalueerd wordt per vakgebied en wanneer het volledige cultuurplan wordt geëvalueerd staat in het Vijfjarenplan Cultuur 2019-2024.
Zie bijlage 1: Vijfjarenplan Cultuur 2019-2024

Wie er verantwoordelijk is voor het evalueren is opgenomen in het cultuurplan. De verantwoordelijken bepalen zelf wie zij betrekken bij de evaluatie. Dit kunnen teamleden, leerlingen, ouders, directie en/of culturele partners zijn.

Alle evaluaties moeten ieder jaar voor 15 mei bij de LB werkgroep cultuur binnen zijn. Zij schrijven het jaarverslag cultuur en bespreken deze met de directie. Tussentijds kan geëvalueerd en bijgesteld worden naar behoefte.

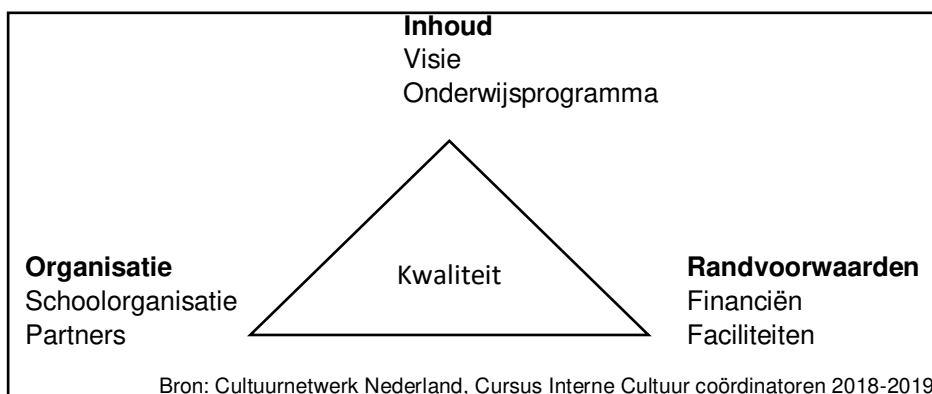
Zie bijlage 2: Voorbeeld jaarplan en evaluatie 2018-2019

Hierna maakt de Werkgroep Cultuur een definitief jaarrooster

Zie bijlage 3: Concept jaarrooster 2020-2021

5.2 Kwaliteitscriteria voor cultuuronderwijs aan de hand van de kwaliteitsdriehoek

De werkgroep cultuur houdt de kwaliteitscriteria voor cultuuronderwijs in de gaten. Dit doen zij aan de hand van de kwaliteitsdriehoek, opgesteld door Cultuurmonitor Primair Onderwijs.

Aankomende jaren zullen de werkgroepen vooral het onderdeel **inhoud** evalueren zodat de doorgaande lijn gewaarborgd wordt. De inhoud waaronder de visie en het onderwijsprogramma vallen is beschreven in het cultuurplan. Afgelopen jaren is er geïnvesteed in de **organisatie**. De schoolorganisatie is gewaarborgd door de verschillende werkgroepen en onder leiding van de werkgroep cultuur. Wel is er een wens om met meer externe culturele partners samen te werken om het lesaanbod te verrijken. De **randvoorwaarden** houdt de directie in de gaten. Hierbij zijn wij afhankelijk van externe partijen en de gemeente.

5.3 Wensen aan de hand van de kwaliteitscriteria

Bij het plannen van nieuwe of incidentiele activiteiten zal de werkgroepen en coördinatoren niet alleen rekening houden met de kwaliteitscriteria, maar ook met de missie en visie van de school. Daarnaast zullen zij inspelen op de wensen van de directie en de leerkrachten.

6. Actieplan

Het actieplan is beschreven in het jaarrooster.
Zie bijlage 3: Concept jaarrooster 2020-2021

Let op: Sommige kosten, bijvoorbeeld materialen en methodes, komen uit andere budgetten en zijn niet opgenomen in dit cultuurplan.

Bijlage 1: Vijfjarenplan Cultuur 2019-2024

Vijfjarenplan Cultuur 2019 – 2024

	Onderwerp	Doelstelling 2019-2020	Doelstelling 2020-2021	Doelstelling 2021-2022	Doelstelling 2022-2023	Doelstellingen 2023-2024
1	Beeldende Vorming	<ul style="list-style-type: none"> • Protocol opstellen • Overdracht formulier tekenen aanpassen en bespreken in de bouwvergaderingen • Tekenlessen uit de methodes en van de E-lijn worden door de leerkrachten zelf gegeven. • Lessen handvaardigheid worden gegeven door de vakleerkracht. • Handvaardigheid groep 1-2: Geen lessen handvaardigheid voor de groepen 1-2 door de vakleerkracht. → Signalen: slechte motoriek van leerlingen en werkdruk gelden beschikbaar. 	<ul style="list-style-type: none"> • Workshop Visual Thinking Strategies (VTS) vanuit de E-lijn. (Begin schooljaar) • Impuls kennis van technieken en materialen wat betreft het tekenonderwijs. • Tekenlessen uit de methodes en van de E-lijn worden zelf door de leerkrachten gegeven. • Lessen handvaardigheid worden door de vakleerkracht gegeven. • Handvaardigheid groep 1-2: Mogelijkheden bekijken. 	<ul style="list-style-type: none"> • Stimulans voor het gebruik van de Kunstkoffers met gebruik van VTS • Gebruik van overdracht formulier in de bouw evalueren. • Tekenlessen uit de methodes en van de E-lijn worden door de leerkrachten zelf gegeven. • Lessen handvaardigheid worden gegeven door de vakleerkracht. • Handvaardigheid groep 1-2: Mogelijkheden evalueren. 	<ul style="list-style-type: none"> • Protocol bijstellen • Evaluatie tekenen en handvaardigheid in de bouw. • Tekenlessen uit de methodes en van de E-lijn worden zelf door de leerkrachten gegeven. • Lessen handvaardigheid worden door de vakleerkracht gegeven. • Handvaardigheid groep 1-2: Financiële situatie bekijken continueren van de lessen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Impuls op gebied waar behoefte aan is. • Overdracht formulier tekenen aanpassen en bespreken in de bouwvergaderingen. • Tekenlessen uit de methodes en van de E-lijn worden zelf door de leerkrachten gegeven. • Lessen handvaardigheid worden door de vakleerkracht gegeven. • Handvaardigheid groep 1-2: Evalueren gang van zaken kind.

2	Muziek	<ul style="list-style-type: none"> • Protocol opstellen • Implementatie Zangexpress • Presentatie van de leerlijn muziek in samenwerking met de E-lijn. • Stimuleren van bespelen van instrumenten door leerkrachten • Lessen muziek door vakleerkracht. • Lessen van Helicon voor groep 6 • Blokfluiten in groep 6 	<ul style="list-style-type: none"> • Protocol evalueren en verspreiden. • Opbouwen liedrepertoire m.b.v. Zangexpress door leerkrachten en vakleerkracht muziek. • Eerste E-lijnles door de leerkrachten laten uitvoeren. • Stimuleren van bespelen van instrumenten door leerkrachten • Lessen muziek door vakleerkracht. • Lessen van Helicon voor groep 6 • Blokfluiten in groep 6 Blokfluiten evalueren met leerkrachten groep 6. 	<ul style="list-style-type: none"> • Protocol uitvoeren. • Opbouwen liedrepertoire mbv Zangexpress door leerkrachten en vakleerkracht muziek • In ieder geval 1 les van de E-lijn laten uitvoeren door de leerkracht. • Stimuleren van bespelen van instrumenten door leerkrachten • Lessen muziek door vakleerkracht. • Lessen van Helicon voor groep 6 • Blokfluiten in groep 6 	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluatie van het muziekonderwijs en protocol bijstellen. • Opbouwen liedrepertoire mbv Zangexpress door leerkrachten en vakleerkracht muziek. • Minimaal 1 les en max. 2 lessen van de E-lijn laten uitvoeren door de leerkracht. • Stimuleren van bespelen van instrumenten door leerkrachten • Lessen muziek door vakleerkracht. • Lessen van Helicon voor groep 6 • Blokfluiten in groep 6 	<ul style="list-style-type: none"> • Protocol uitvoeren. • Evalueren liedrepertoire Zangexpress door vakleerkracht. • Nieuwe leerkrachten in team kennis laten maken met E-lijn lessen door vakleerkracht. • Stimuleren van bespelen van instrumenten door leerkrachten • Lessen muziek door vakleerkracht • Evalueren: Lessen van Helicon voor groep 6 • Blokfluiten in groep 6
---	---------------	--	---	--	--	---

3	Dans	<ul style="list-style-type: none"> • Protocol opstellen • Eerste E-lijnles door de leerkrachten zelf laten uitvoeren en evalueren. • Irene en Linda naar de beursvloer voor gastlessen. • Evt. gastles door externe partij 	<ul style="list-style-type: none"> • Protocol uitvoeren. • 1 E-lijnles door de leerkrachten zelf laten uitvoeren en evalueren • Evt. gastles door externe partij of gastlessen door leden van de werkgroep (Dansspettters). 	<ul style="list-style-type: none"> • Impuls vanuit de methode Dansspettters • E-lijnlessen worden door de leerkrachten zelf gegeven • Evt. gastles door externe partij of gastlessen door leden van de werkgroep (Dansspettters). 	<ul style="list-style-type: none"> • Protocol/ dansspettters evalueren bijstellen. • E-lijnlessen worden door de leerkrachten zelfgegeven. • Inventariseren van aan te schaffen materialen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Protocol uitvoeren. • Nieuwe leerkrachten in team kennis laten maken met E-lijn lessen door werkgroep. • Materialen aanschaffen.
4	Drama	<ul style="list-style-type: none"> • Protocol opstellen. • Leerkrachten geven les uit de drama methode Moet je doen. xxx • Implementatie van de lessen theater van de E-lijn. • Inventariseren en aanschaffen van de benodigde materialen voor het geven van de lessen theater van de E-lijn 	<ul style="list-style-type: none"> • Protocol uitvoeren. • Impuls in het geven van de lessen uit de methode drama Moet je doen. • Evaluatie van de methode Moet je doen. • Leerkrachten geven de dramalessen van de E-lijn. xxx 	<ul style="list-style-type: none"> • Protocol uitvoeren. • Leerkrachten geven les uit de drama methode Moet je doen. • Eventueel komen tot het zoeken naar een nieuwe methode. • Leerkrachten geven de dramalessen van de E-lijn. • Inventariseren en aanschaffen van de benodigde materialen voor het geven van de lessen uit de methode. 	<ul style="list-style-type: none"> • Protocol evalueren en bijstellen. • Leerkrachten geven les uit de drama methode Moet je doen of een nieuwe methode • Eventueel invoeren van een nieuwe methode • Leerkrachten geven de dramalessen van de E-lijn. xxx 	<ul style="list-style-type: none"> • Protocol uitvoeren. • Leerkrachten geven les uit de drama methode Moet je doen of een nieuwe methode xxx • Leerkrachten geven de dramalessen van de E-lijn. • Inventariseren en aanschaffen van de benodigde materialen voor het geven van de lessen theater van de E-lijn

5	Mediawijsheid	xxx <ul style="list-style-type: none"> De lessen mediawijsheid van de E-lijn worden door de leerkrachten gegeven in de week van de Mediawijsheid. De lessen worden geëvalueerd in de bouwvergaderingen. 	<ul style="list-style-type: none"> Protocol opstellen De lessen mediawijsheid van de E-lijn worden door de leerkrachten gegeven in de week van de Mediawijsheid. De lessen evalueren, en bijstellen. 	<ul style="list-style-type: none"> Protocol uitvoeren. De lessen mediawijsheid van de E-lijn worden door de leerkrachten gegeven in de week van de Mediawijsheid. xxx	<ul style="list-style-type: none"> Protocol evalueren en bijstellen. De lessen mediawijsheid van de E-lijn worden door de leerkrachten gegeven in de week van de Mediawijsheid De lessen evalueren en bijstellen. 	<ul style="list-style-type: none"> Protocol uitvoeren. De lessen mediawijsheid van de E-lijn worden door de leerkrachten gegeven in de week van de Mediawijsheid xxx
6	Cultureel Erfgoed	<ul style="list-style-type: none"> Vanuit de E-lijn wordt er gewerkt aan een leerlijn Cultureel Erfgoed. 	<ul style="list-style-type: none"> Introduceren van de lessen Erfgoed door de Cultuur coördinator. Evalueren van de lessen. 	<ul style="list-style-type: none"> Eventueel bijstellen van de lessen. De lessen worden geïmplementeerd. Protocol opstellen 	<ul style="list-style-type: none"> De lessen erfgoed van de E-lijn worden door de leerkrachten gegeven. 	<ul style="list-style-type: none"> De lessen erfgoed van de E-lijn worden door de leerkrachten gegeven.

Bijlage 2: Voorbeeld Jaarplan en evaluatie 2018-2019

Jaarverslag 2018-2019 cultuur

Onderwerp	Doelstelling	Door wie	Afgerond in	Evaluatie
Vanuit de cultuurtrein worden per jaar drie netwerkbijeenkomsten georganiseerd voor de ICC'ers van de deelnemende scholen.	Delen van kennis van de ICC-leerkrachten. Informatie krijgen over cultuuronderwijs.	Werkgroep LB-cultuur: Irene, Jorran en Kim Mieneke de Jong vanuit de cultuurtrein.	Gedurende het schooljaar.	Opbrengsten van de Cultuurtrein zijn geëvalueerd door een onderzoeksbureau in opdracht van het Kunstgebouw. Resultaten worden besproken in de netwerkbijeenkomsten.
Overleg Cultuur op de Poolster	-Voortgang cultuuronderwijs bespreken.	Werkgroep LB-cultuur, directielid	2 keer een datum plannen (maandag en donderdag)	Er is een aantal keren overleg geweest tussen Kim en Irene. Kim heeft overleg gehad met directie over muziek. Het overleg was niet van tevoren gepland.
Beeldende vorming: Lessen Beeldend E-lijn Lessen van Laat maar zien. Lessen uit Handvaardig en Beeldvaardig	Ontwikkelen van creativiteit, technieken toepassen, beeldvorming (onderdeel doen) en kennismaken van Kunst. (Onderdeel kijken) en evalueren van elkaars werk. (Onderdeel reflecteren) De leerkrachten stimuleren en ondersteunen in het geven van de lessen.	Ruimtelijke opdrachten door vakleerkracht handvaardigheid Irene . Tekenopdrachten door de leerkrachten . Werkgroep beeldend: Liivi, Marja en Yannick	Het hele jaar door. Werkgroep 2 keer een overleg plannen. Evaluatie plannen in de bouw.	De werkgroep heeft in overleg met Irene (ICC) en meerjarenplan opgesteld. De werkgroep gaat zelfstandig aan de slag. Er is een aanspreekbare persoon aangesteld. (Liivi) De lessen beeldend zijn gegeven. In de jaarplanner komt te staan wanneer de lessen moeten worden gegeven.
Literatuurlessen E-lijn	Leespromotie	Leerkrachten en werkgroep LB-taal/lezen.	Afspreken welke periode, in overleg met de werkgroep. Evaluatie in de bouw.	De lessen zijn gegeven en in de bouwvergaderingen geëvalueerd. In de jaarplanner komt te staan wanneer de lessen moeten worden gegeven. Het onderdeel literatuur wordt overgedragen aan de werkgroep taal/lezen.
Danslessen E-lijn en methode Dansspeters.	Bevorderen van het gevoel voor dans en bewegen bij de leerlingen.	Werkgroep dans: Liivi, Laura en Linda Leerkrachten Liivi	Werkgroep 2 keer een overleg plannen, één keer met Irene erbij.	De werkgroep heeft in overleg met Irene (ICC) en meerjarenplan opgesteld. De werkgroep gaat zelfstandig aan de slag.

	Een impuls geven aan de leerkrachten om de lessen dans zelf te gaan geven. Dit kan door Liivi worden gedaan.		Evaluatie plannen in de bouw.	Er is een aanspreekbare persoon aangesteld. (Linda) De groepen 1/2 hebben een extra workshop dans gekregen van Jays Place via de Muzische Vorming Berkel In de jaarplanner komt te staan wanneer de lessen moeten worden gegeven.
Introductie lessen theater E-lijn	Leerkrachten aanzetten tot het geven van de lessen van de Leerlijn Theater d.m.v. een teamtraining vanuit de cultuurtrein en implementatie door werkgroep.	Gastdocent vanuit de E-lijn. Wergroep drama: Femke, Ingrid en Linda	Teamtraining op woensdag 31 oktober van 14.00-16.00 uur. In een bouwvergadering presenteren en later evalueren.	De werkgroep heeft in overleg met Irene (ICC) en meerjarenplan opgesteld. De werkgroep gaat zelfstandig aan de slag. Er is een aanspreekbare persoon aangesteld. (Femke) De lessen zijn gegeven en geëvalueerd in de bouw. In de jaarplanner komt te staan wanneer de lessen moeten worden gegeven.
Introductie lessen muziek E-lijn Gebruik van Zangexpress implementeren. Blokfluitlessen in groep 6.	Plannen van een teamtraining muziek. Implementeren van een doorgaande leerlijn muziek. Continueren en ondersteunen nieuwe leerkracht.	Kim de Ruiter Wergroep muziek: Judith, Jorran en Kim Leerkrachten van de groepen 6	Wergroep 2 keer een overleg plannen. Evaluatie plannen in de bouw.	De werkgroep heeft 1x overleg gehad met Kim en een meerjarenplan opgesteld. Er is een aanspreekbaar persoon aangesteld. (Kim) Komend schooljaar krijgt elke leerkracht een Zangexpress account. Kim plant de teamtraining wb lessen E-lijn muziek. De E-lijn lessen worden gegeven door de vakleerkracht en de leerkracht. De overige lessen worden gegeven door de vakleerkracht. De werkgroep informeert het team waar nodig. De blokfluitlessen worden gecontinueerd komend schooljaar.

Introductie lessen Mediawijsheid E-lijn.	Bevorderen kennis van mediawijsheid.	Deskundigen vanuit de E-lijn. Irene en Sander Werkgroep mediawijsheid: Yannick, Mandy, Ingrid en Femke B.	Overleg met deskundigen vanuit de Cultuurtrein. In een bouwvergadering presenteren. Werkgroep 2 keer een overleg plannen.	De werkgroep heeft in overleg met Irene (ICC) en meerjarenplan opgesteld. De werkgroep gaat zelfstandig aan de slag. Er is een aanspreekbare persoon aangesteld. (Ingrid) De lessen zijn nog niet gegeven. In de jaarplanner komt te staan wanneer de lessen moeten worden gegeven.
Lesaanbod van de Bibliotheek Oostland.	Lessen leespromotie, filosofie, erfgoed en mediawijsheid.	Gastdocenten van bibliotheek Oostland en schrijvers. Leerkrachten. Contactpersoon is Irene	Het hele jaar door.	Het aanbod is weer positief ontvangen. Extra dit jaar was de deelname aan een pilot Theaterlezen in groep 3a. Dit onderdeel wordt ook overgenomen door de werkgroep taal/lezen. (Nicole)
Kinderboekenweek Thema vriendjes.	Leesmotivatie Aansluiting bij andere cultuurvakken.	Werkgroep Kinderboekenweek en leerkrachten. Werkgroep LB taal/lezen.	Oktober 2017	De lessen beeldend zijn aangepast aan het thema vriendjes. Dit onderdeel wordt ook overgenomen door de werkgroep taal/lezen.
Muzische vorming. Eén keer per jaar en voorstelling of workshop.	Beleven van voorstellingen op het gebied van theater. (Onderdeel kijken)	Leerkrachtvertegenwoordiger Irene Vrijwilligers van MV Berkel en Rodenrijs. Theatergroepen.	Najaar: groepen 1-2 en 7-8 Voorjaar: groepen 3-4 en 5-6	Alle groepen hebben één voorstelling gezien. De groepen 1/2 hebben een extra workshop dans gekregen. De groepen 3/4 hebben een extra workshop ukelele gekregen.
Uitlaatklep	Het ontwikkelen van durven voordragen en optreden voor een publiek.	Leerlingen.	Een aantal keer per jaar volgens een rooster.	Deze hebben weer plaatsgevonden. Het was weer erg vol in de aula wat betreft publiek en kinderen.
Helicon	Kennismaken met de instrumenten van een orkest. Stimuleren van het gaan bespelen van een instrument.	Gastdocent en leden van Helicon. Leerkrachten van groep 3, 4, 5 en 6	In een onderling afgesproken periode	Kim

Gitaarles	Het leren begeleiden van liedjes op de gitaar.	Gastdocent van het Muziekpand. 4 leerkrachten	10 lessen Datum in overleg	Kim
Project	De cultuurvakken integreren in het projectthema. (21 ^{ste} – eeuwse vaardigheden)	Werkgroep project Marja, Tessa, Jorran, Marion, Laura, Corine, Yannick, Irene	2 weken in mei	Het projectonderwerp was aarde, water, lucht en vuur. Het werd ervaren als een te breed onderwerp. De groepen 1/2, 3 en 4 hadden het toegespitst op één element, wat heel goed werd ervaren. De opening was met Mad Science.

Jaarplan en evaluatie 2019-2020

Evaluatie Kunst en cultuureducatie 2019-2020	Evaluaties werkgroepen bespreken.	Werkgroepen in contact met Irene.	Gehele schooljaar, voor 15 mei evaluaties binnen bij Irene.	Planning evaluatie Kunst en cultuureducatie 2019-2020 met directie besproken op 3 december 2019.
		Overleg werkgroep Cultuur.	Voor 15 mei 2020	
		Overleg werkgroep Cultuur en directie.	Voor 1 juni 2020	
	Jaarrooster 2020-2021 definitief maken.	Anne maakt het plan definitief.	1 september 2020	

Bijlage 3: Concept jaarrooster 2020-2021

Datum:	Activiteit:	Opmerkingen:	Coördinatie:	Kosten:
Oktober	Teamtraining E-lijn: Op vakgebied naar behoefte van team.		Werkgroep o.l.v. Irene	Directie
November	Teamtraining: Inspiratiemiddag Cultuurtrein		Irene	n.v.t.
Oktober Kinderboekenweek	Kinderboekenweek lessen/ Voorleeswedstrijd	In de klas worden de lessen gegeven door de groepsleerkracht. Extra aandacht voor de Voorleeswedstrijd.	Eventmanager	Invullen
November "Week van de mediawijsheid"	E-lijn lessen mediawijsheid	In iedere klas worden de lessen gegeven door de groepsleerkracht.	Werkgroep mediawijsheid	n.v.t.
Januari en februari 2021	E-lijn lessen drama	In iedere klas worden de lessen gegeven door de groepsleerkracht.	Werkgroep drama	n.v.t.
Januari 2021	E-lijn lessen Cultureel erfgoed/ Bibliotheek Oostland	In groep 6 worden de lessen gegeven door de groepsleerkracht.	Irene, leerkrachten groep 6	n.v.t.
Maart 2021	E-lijn lessen tekenen	In iedere klas worden de lessen gegeven door de groepsleerkracht.	Werkgroep tekenen	n.v.t.
April 2021	Projectweek	In deze week is extra aandacht voor culturele vakken. Het project wordt afgesloten met een ouderavond, waarbij kinderen het werk presenteren aan de ouders.	Werkgroep project	Invullen
Mei 2021	E-lijn lessen literatuur	In iedere klas worden de lessen gegeven door de groepsleerkracht.	LB werkgroep taal/ lezen.	n.v.t.
Juni en juli 2021	E-lijn lessen dans	In iedere klas worden de lessen gegeven door de groepsleerkracht.	Werkgroep dans	n.v.t.
Gehele jaar	E-lijn lessen handvaardigheid	Tijdens de lessen door de vakleerkracht.	Irene	n.v.t.
Gehele jaar	Zang Express lessen muziek	Tijdens de lessen door de vakleerkracht.	Kim	n.v.t.
Gehele jaar	Voorstelling en/of activiteit Muzische vorming	Iedere klas één keer per jaar.	Irene	Stichting/ ouderbijdrage
Gehele jaar	Voorstelling en/ of activiteit bibliotheek	De groepsleerkracht begeleidt de klas. Zie het rooster per jaar.	LB werkgroep taal/ lezen?	Ongeveer 2000 euro
Gehele jaar	Informatie OLV. Geboortekerk (godsdienst)	De groepsleerkracht begeleidt de klas. Zie het rooster per jaar.	Directie: Mandy	n.v.t.
Gehele jaar	Uitlaatklep	De groepsleerkracht begeleidt de klas. Zie het rooster per jaar.	Werkgroep Uitlaatklep: Laura	n.v.t.
Gehele jaar	Blokfluiten in groep 6.	Dit is opgenomen in het rooster van groep 6.	Leerkrachten groep 6	n.v.t.
Mei 2021	Evaluatie kunst en cultuureducatie.	Jaarverslag en evaluatie 2020-2021 opstellen. Jaarrooster 2021-2022 definitief maken.	Irene Anne	n.v.t.

Bijlage 4: Specifieke expertise teamleden

Bij de vakleerkracht handvaardigheid en de vakleerkracht muziek kunnen de groepsleerkrachten terecht voor vragen over dit domein. Er zijn ook collega's die beroepsmatig of hobbymatig de onderstaande interesses hebben.

Naam leerkracht:	Culturele specialiteit:
Anja	Drama, gitaar
Anne	Culturele activiteiten en organisaties
Elly	Gitaar
Fons	Blokfluit, muziek
Ilona	Zang
Ingird	Gitaar
Irene	Zang, drama, beeldend
Judith	Gitaar, accordeon, Yoga
Kim	Muziek
Laura Veen	Zang, dans
Livii	Dans, yoga
Linda	Drama, dans
Merijn	Gitaar
Nelly	Klarinet, orkest
Pim	Band

Ook ouders, grootouders en andere vrijwilligers hebben soms een expertise waar de groepsleerkrachten gebruik van (kunnen) maken.